

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaalbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad fr. 1-50
Voor den buiten " 1-75
Voor 't vreemde " 2-25
Per maand voor de stad alleen . . . 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekenkmakingen betalen 10 centim. den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 15 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekenkmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragny toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

De Konvoijen met een geteekent, zyn Expressreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen . . .	3-00	8-55**			
Brussel, langs Denderleeuw . .	7-00	11-45	2-20	5-00	7-40
Mechelen, Antwerpen . . .	5-00	8-55**	11-45	2-20	5-20 7-40** Mechel.
Lier	3-00				2-20
Dendermonde	5-00	7-00	8-55**	11-45	2-20 5-00
Aelst	7-00	11-45	2-20	5-00	7-40

Lokeren	3-00	7-00	11-45	3-00
Nin., Geardshb. Less., Aeth. .	7-00	1-23	langs Doornik. 3-00	
Brugge, Oostende	1-6-15	9-15	1-50 4-55 6-35	
Kortryk, Moskr., Doorn., Ryss. .	6-00	9-20	1-25 4-40 7-10	
Donai, Atrecht, Amiens, Parys. .	6-00	9-20*	1-25** 4-40	
Kales	6-00*	9-20	7-10**	
Bergen, Quievrain	7-00	1-23	langs Doornik. 3-00	
Manag., Charleroi, Namen . . .	7-00	1-23	langs Doornik. 3-00	
Leuven, Thienen, Luik, Verv. .	3-00	8-55*	11-45 2-20 5-00 Thien. 7-00**	

Landen	3-00	8-55*	11-45 2-20
Keulen, Aken	8-55	11-35	Aken 7-40*
Gladb., Duss., Cref. Ruhrort .	8-55*		

AUDENAERDE.
Van Gent naer Audenaerde . . . 9-25 2-25 7-43
Van Audenaerde naer Gent . . . 7-20 12-15 6-00
LAND VAN WAES.
Van Gent naer Antwerpen . . . 6-20 9-00** 10-20 2-50** 5-50
Van Antwerpen naer Gent . . . 6-56 8-50** 1-50 2-50** 6-00

BERIGT.

De Drukery van het WERKVERBOND, is heden gevestigd in de Pré-aux-Clères, by het groot Vleeschhuis. Het formaet grooter dan te voren, laet toe, van heden onafgebrokene feuilleteons mede te deelen uit de beste en zedelykste letterkundigen voordbrenselen onzer tyden, inschelyks het verschillig nieuws dat aen het publiek onmisbaer is.

Deze verbetering in ons blad, verhoogt de pryzen niet van abonnement.

Deze verandering is een treffend bewys van den goeden voortgang der volkszaek, door ons blad verdedigt.

De byval die den laetstenfeuilleton, *Martha de Bedelares*, by onze lezers ontmoet heeft, en het vooruitzicht, van meermalen in de week te verschynen heeft ons aengepoord met den schryver, eene overeenkomst te sluiten, om met het aenstaende nummer, het begin eener vertaling van een der beste werken van Walter Scott, *Karel de Stoute* genaemd af te kondigen. Wy twyfelden niet of onze geabonneerden zullen dit werk met veel belangstelling lezen.

STAETKUNDIG OVERZICHT.

GEZ., 2 FEBRUARY 1861.

VRANKRYK. — Onderwyl men over gansch den bodem van Europa, zeggen wy over de wereld de beruchte omzendbrief, van Fialin Depersigny, aengaende de verzach-

ting door deze aen de censner der Drukpers in Vrankryk toegedaen, zoo veel lof en vreugde kreten uitkraemde, vermoeden wy, in onze eenvoudigheid, al het bedrog, al den list en de oogverblindig welken de beloften diens engel des vredes in zich hielden, en wy hebben, niemand bedrogen; de omstandigheden, in tegendeel bewyzen, dat wy gelyk hadden. De verzachting aen de drukpers, toegebragt, is een logen en een middel. De *Courier de Dimanche*, ondervindt het op heden. Dit blad heeft eene eerste waerschuwing ontvangen, en wordt in den persoon van zynen opsteller met eene onbeschoffheid behandeld tot hier toe onbekent: «Wy kunnen niet toelaten zegt Fialin dat de grondbeginsels van het goevernement gediskuteerd worden, veel min zullen wy toestemmen die te laten beledigen, by gevolg zegt hy, wy hebben aen den prefekt bevelen gegeven, den opsteller van dit blad uit Vrankryk te dryven.»

ITAELIEN. — De misrekening door de Piemont gemaekt by het beleg van Gaëte, is volledig; niet alleen, heeft deze versterking tegen al de niteenzetting der piemontesche magt stand gehouden; maar heden zien wy dat de belegeraers by gebrek aen voorraad, het vuer gestaekt hebben: «men is nog ver van het dorp zeggen de Vlamingen»

Thans bevindt Itaeljen zich in eenen toestand, als ware het met handen en voeten saem gebonden aen het Oostenryksche dwangbeheer, terug gegeven: In de aenstaende zittyd van het parlement, zullen de volgende maetregelen weeroom uitgebragt worden: Eene leening van 300 tot 500 millioenen, boven op de reeds loopende schuld van by het millard en half francs. De oproep in de wapenen van al de reserve korpsen, getrouw of niet, kinderen of geen: opgemarcheerd. Het verplaatsen van al de magt, van het land, leger, finantien, wetten, het leven der burgers, in de handen van Victor-Emmanuel, dat is te zeggen in de handen van den minister Cavour. Het diktatorschap, voor eenen onbepaalden tyd in de handen van hen die beweren, de vryheid van allen te verdedigen, met een woord, juist de zelfde staet van zaken ontstaen by de eedbreuk van keizer Napoleon III, op den 2 december 1852. Waer gaet het henen met dat ongelukkig land, zoo lydend den speelbal der eeroezucht van een soldaat.

OOSTENRYK. — De moeijelykheden, welke keizer

Josephus, buiten en binnen te overwinnen heeft, zyn ongelooftlyk. Langs alle zyden ontmoet hy niet anders meer dan bedreigingen en voorspellingen voor de toekomst. Men zou byna geneigd zyn te gelooven dat dit ryk aen het invallen staet. De finantien uitgeput, worden door middel van hersenschimmende en bedriegelyke leeningen regt gehouden, die allezins den toestand in min of meer langen tyd zullen verergeren; de wantrouw by dergelyke hulpmiddelen ontstaen, verlammen de algemeene beweging, voor handel en nyverheid, en bereiden een staet van ongemak die algemeen zal wezen. Langs eenen anderen kant, de onzagelyke niteenzetting, den legermagten, ten einde op alle punten zynere bezittingen der omwentelings geest tegen te gaen, vereischt eene geldverspeling waer in de laetste leening van 40 millioene aldra zal verslonden zyn, en wat zal er de vrucht van wezen? Het verlies van alle zyne provincien van aen den Adriatic tot een Polen, gansch Itaeljen er onder begrepen: Het vuer der omwenteling zal men niet meer dempen, en daer het heden ten dienste der politieke eeroezucht is, zal het een dag voor eigen rekening branden, om als fakel der eeuwen, de magt in de handen des volks over te leveren, alleen «de wettige souverain op aerde.»

ENGELAND. — Het katoen, Sicilien en neder Asia, zyn de dry ruststoorders van dit groot en gelukkig eiland. Zullen de slaven aen Jonh Bull katoen leveren? Zal hy de bescherming van Sicilien bekomen? Zal hy de franschen in Syrien onbepaeldelyk moeten gedoogen? Dit zyn de belangryke kwestien, die het engelsch goevernement een weinig zwaer op den arm wegen.

Met de slaven handelen, is den slavenhandel gedoogen, dus de veroordeeling van het grondbeginsel, humer zoo zeer geroemde vryheid! — De bescherming op Sicilien verliezen is den invloed verliezen op den kanael van Suez. — De fransche troepen in Syrien blyven volherden, is Turkeije, vernietigen, den Bosfoor tot de Middellandsche Zee open maken, voor de russische vloot, en in Asia den invloed in Persien verliezen, aen Engeland zoo noodig, voor zyne politiek in den Indoustan. Er is dan werk op den winkel, maar de kwestie is van het af te maken, de kalanten zyn er haestig mede, en den duivel, uitgezonderd Oostenryk er zyn geene knechten om krygen.

MARTHA DE BEDELARES.

NAER HET ENGELSCH.

DOOR GUSTAEF BRAEM.

2^e VERTOLG EN SLOT.

Mevrouw Harding rigtte zich op, loopt het venster en bevond zich tegenover eene vrouw, die in eenen rooden mantel gehuld, en de armen op de borst gekruist, de oogen op Harding gevestigd hield. Het was Martha de Bedelares.

— Kom! kom myn vriend, zegde mevrouw Harding terwyl zy het venster sloot.

— Wat zal er ons voorkomen? schreeuwde de ongelukkige Harding. Wat ongeluk zal ons nu treffen?

Een angstkreut laet hem niet toe te eindigen; Lucile had den laetsten snik gegeven.

De vreeselyke vrouw was hem reeds tweemaal verschenen, en reeds tweemaal had hare voorzegging zich verwezentlykt. Deze tweede verschyning was nog verschrikkeliker dan de eerste. Wat ongeluk kon nu nog het laetste overtreffen.

Harding twyfelde nog aen het ongeluk dat hem overgekomen was. Hy klemd zyne levenslooze dochter in zyne armen, dan, na het venster genadert te hebben ontwaerde hy Martha die zich langzaam verwyderde onder het aenheffen van een gewyden zang.

Men roept om hulp; men ontbied genesheeren, deze komen toegesnel doch al hunne poogingen waren nutteloos, Lucile, hunne beminde dochter, de hoop hunner oude dagen, had opgehouden te leven.

Het berigt van Lucile's dood was eenen harden slag voor Achille. Men vreesde zelfs dat het hem het leven zou gekost hebben.

De krisis duerde verscheidene dagen gedurende dewelke zyn leven meermalen in gevaer verkeerde. De jeugd had de overhand, Achille werd gerde. Langdurig was zyne herstelling doch nog langduriger betreurde hy zyne beminde Lucile.

Twee jaren nadien deelde de *Morning-Post* een compte-rendu mede over het huwelyk van Achille Langdale met miss Elisa Bentham, eenige dochter van eenen ryken baronnet uit Schotland. De schryver liet zich byzonderlyk

uit op den rykdom der kleederen, de kostelykheid der gegeven feesten en over de engelachtige schoonheid der jonge bruid.

De dood der arme Lucile bragt eene geheele verandering in de familie Harding by. De vrees dat Martha hare voorzegging zou verwezentlyken deed mynheer Harding besluiten Engeland te verlaten en zyn ambt aen zynen zoon Amand over te laten. Toen alle maetregelen genomen waren, verliet den heer Harding London, gevolgd van zyne vrouw en begaf zich op het vaste land. Na Frankryk doorkruist te hebben kwamen zy zich in Belgien vestigen. Na zyn vertrek had Harding allengskens zyne rust herwonnen. De schrik waarmede hy altoos was bevangen geweest, had voor eene zekere zwaarmoedigheid plaats gemaekt. De overtuiging dat de bedelares zich verre van hem bevond stelde hem gerust en alhoewel het hem onmogelyk was Lucile te vergeten, dacht hy met vreugde aen zynen zoon Amand, wier brieven hem van tyd tot tyd eenige aengename stonden deden doorbrennen. De laetste byzonderlyk had hem een onbeschryfelyk genoege voorbehouden. Amand had de oogen op eene jonge en ryke engelsche erfgename geslagen; hy vroeg de toestemming zynere ouders en noodigde hen op de huwelyksplegtyheid uit.

Twee jaren waren er sedert de dood van Lucile verlopen toen Harding en zyne echtgenooten den dorpel op nieuw betraden van het huis van Bedford-Square dat hem zulke schrikkelike herinneringen opwekte. De hoop dat Martha sedert zyn vertrek reeds overleden zou zyn, droeg veel tot zyne rust by, en den dag van het huwelyk zyns zoons kon men de vreugd en de voldoening op zyn gelaet zien blinken.

Amand en zyne toekomstende werden te S. James vereenigd en de plegtigheid had plaats in evenredigheid van de fortuin, waervan het jeugdig paar ging genieten. De uitgenoodigden waren talryk onder de verwanten en vrienden der beide familien. Eenieder wenschte de jonge echtgenooten geluk; men omhelsde zich en het gesprek werd door min of meer geestryke gezegden verlevendigd. Eenieder was verheugd en scheen gelukkig.

Het feest duerde tot laet in den nacht. Reeds bezagen de ouderlygen het uerwerk en begonnen te denken het gezelschap te verlaten. Reeds hadden de jong getrouwen eenige teekens van ongeduld laten blyken. Op de aanvraag van M. Harding stelde men het vertrek nog eene halve uer uit. Gedurende dien tyd en op verzoek van hare schoonmoeder maekte de jonge dame Harding zich gereed om eene romance voor te dragen. De opletendheid is algemeen. De jonge vrouw ging juist beginnen, toen er zich, in het midden der grootte stilte, eensklaps een verschrikkelik gedruisch liet hooren. die de schrik onder de aenhoorders bragt.

Dit gerucht geleek veel aen dat van een dood lichaam dat men op den grond zou laten neervallen. Op het zelfde oogenblik werden de deuren der zaal, als door den schok, opengerukt. Het gerucht houd eensklaps op en de deuren bleven open.

Het voorval bragt het geheele gezelschap in opschudding. Mevrouw Harding rigtte zich op en belde om er de oorzaak van te vernemen, terwyl hare schoondochter zich, bleek van schrik, in de armen van Amand wierp. De schrik waarmede allen bevangen waren, was niets in vergelyking van de waeren mynheer Harding ten prooi scheen te zyn. Onbeweeglyk en door vrees bevangen schenen zyne oogen door eene bovennatuerlyke magt op eene der openstaende deuren gevestigd te zyn. De knechten snellen toe en zeggen het gerucht gehoord te hebben en gelooven dat het van boven komt. Harding deed met eene schynbare onverschilligheid opmerken dat het gerucht van buiten kwam en na aen zyne knechten bevelen te hebben zich te verwyderen, verzocht hy zyne schoondochter de romance, die zy ging beginnen, aen te vangen.

De jonge vrouw stemde toe, maar de vreugd die by het feest niet ogehouden had te heerschen, was geheel verdwenen, en alhoewel eenieder de ongerustheid scheen te willen overmeesteren toch was het gemakkelijk op alle de aengezichten te bemerken dat zy tr in het geheel niet in gelukten, eenieder scheen met ongeduld het oogenblik te willen afwachten om zich te kunnen verwyderen. Harding, die met zyne vrouw, zyn zoon en zyne schoondochter alleen gebleven was, omhelsde zyne twee kinderen met eene teederheid die hem niet gewoon was. Hy drukte zyne vrouw aen het hart, zegende haer in den naem van den almogende, en na zyne kinderen en vaerwel gezegd te hebben, als of hy hen nooit meer weder moest zien, begaf hy zich in zyne kamer waer hy zyne gade in een kort onderhoud bekend maekte met de schrikkelike angst die zyne ziel beving.

— Ik weet niet wat ongeluk ons treffen zal, en wie het slagtoffer zyn zal, riep hy uit, maar dezen nacht zelf.

— Myn vriend, onderbrak Mevrouw Harding, waarom u aldus verschrikken, welk is de oorzaak uwer vrees.

— Helas, antwoordde Harding, ik heb haer voor de derde en laetste mael gezien!

— Wie?

— Martha de Bedelares!

— Het is onmogelyk gy hebt u in een rytuig naer S. James begeven en sedert dien hebt gy de straat niet meer gezien.

— Ik heb haer gezien! ik heb haer gezien! zy was het, toen het ongeluk

Staats-Partyen.

Wy kennen geene logen, zoo onbeschaemd, en zoo gedeelig voor de algemeene volksbelangen als die welke men de vertegenwoordiging van het land noemt, in den zin zoo als die vertegenwoordiging op heden bestaat: Wie den voortgang, den voorspoed en het welzyn regtzinnig beoogt, voor een ieder, en niet voor een klein getal personen, die zich vetten op het werk en het zweet van den burger, zyn gedwongen die vertegenwoordiging teloochenen, want er is geen; er is slechts eene party, dat iste zeggen eenige vrienden te samen, onder de naam van eene liberale regering. Die het betwisten wil, dat hy ons overtuige, wy zyn gemaklyk om handelen, men heeft ons slechts aen te toonen dat wy in dwaling zyn; welnu waer is dan die vertegenwoordiging der algemeene belangen, van hen die de Grondwet, de Natie, noemt? Waer kan men die in de hendaegsche samenstelling der wetgevende kamer vinden? Men speelt wel met de woorden, van steeds aengroeiende voorspoed, en men schreeuwt wel hoog by het vreemde, over den gelukkigen toestand van België, die broed heeft voor al zyne kinderen, men kan wel eenen eersten minister vleijen met hem den *spotnaem* van redder van Vlaenderen te geven, als overal het populismus in de werkende standen lyk eene vergiftige slang het hoofd opregt en in de toekomst de diepste rampen voorspelt, dit is zeer wel en schoon, konden wy maer by al dat lawyt, eenige verzachting vinden, maer tusschen de woorden en de feiten is er eene leemte die het oog niet peilen kan « een afgrond », men kan dat altemael wel doen, men kan fioen maken, en de kiezers daermé een ring door den neus steken lyk aen de beeren, om ze te geleiden na welbehagen, maer in daed, is eene dusdanige vertegenwoordiging de uitdrukking en de wil der natie? Kunnen de instrenten, van gansch de bevolking vertegenwoordigd zyn door eenige mannen, die om de waerschyndeliken te bedriegen, het vaendel van een uithongerend en baetzuchtig liberalismus, uithangen en onder dit masker een vernederend dispotismus aenkleven tegen al de genen die zy hunne politieke vrienden niet noemen, het land en den kleinen burger, vooral, versmachten onder eene alverslindende burakratie, welke zoo veel geheime *politieimens* uitmaken, magtig veel onregtveerdigheden begaen en door alle middelen van verleiding, beloften en omkoopingen poogen om hunne party aen het roer te houden, de volksaert en de landtael vernederen, door een godtergend stelsel van verfransching, welke sedert zoo ettelijke jaren de kanker der vlaemsche bevolking is, kom aen dan, kan men, ontzield van nationalen geest, de natie vertegenwoordigen? Kan men, alleen bezorgd voor zyn eigen zak en voor het behouden van den zetel in 's lands zaken, de algemeene welvaart beoogen, welke het eenige doel, niet van een party, maer van een staetsman moet wezen?

Een party, zy mag liberael of katolijk heeten, de namen maken ons weinig, zy mag aen den regte of linken kant der kamers zitten, is alleen de uitdrukking van eenige niet van allen, weldan wanneer zy den wensch en den wil niet is van het land, van den kleinen lyk van den grooten, van den ryken lyk van den minderen burger, hoe zou zy dan de belangen van allen kunnen vertegenwoordigen? En als zy die niet kan vertegenwoordigen gelyk het hier klaerblykend is, moet men dan niet zeggen, dat de Grondwet gemaakt onder den invloed der ineensmelting van de elementen die de natie samensteld, verloochent is, en dat de vertegenwoordiging der natie, niet bestaat; dat het eene onbeschaemde logen is, waerdoor men de kiezers in dwaling houdt en het land tot het onderscheid terug brengt, welke aen onze voorvaderen in 1789, zoo veel bloed heeft gekost om het uit te roeijen: De vroegere alleenheerschappy had slechts eenen despot, onder het stelsel der Staetspartyen hebben wy er twee: de eene wegende op ons godsdienstig geweten, de tweede wegende op ons burgerlyke en politiek leven: dat zyn de partyen! De verarming van Vlaenderen is het werk der partyen!

gerucht zich voordeed, en de deuren der zaal opengerukt werden, thans heb ik haer zien binnen komen, hare oogen hield zy op my gevestigd. Een verachtenden glimlach zweefde op hare lippen, Martha was daer in ons midden en heeft zich slechts verwyderd op het oogenblik dat de knechten op onze kreten toesnelen!

— Myn vriend, uw denkbeeld heeft u bedrogen.

— O! neen! ik heb haer gezien, zy was het wel! Maer geloof my den tyd is kostbaer; wy kunnen hem beter gebruiken. Voeg uwe beden by de mynen. Misschien zullen wy er in gelukken het dreigend ongeluk te ont-komen.

Hy eindigde met deze woorden, omhelsde zyne vrouw en na dat zyne aendoening een weinig gestild was, sloep hy zachtjens in.

Des anderendaegs vond men hem dood op zyne legerstede, en toen dokter Harrison, uit wiens gedenkschriften ik dit verhaal heb mogen overnemen, by het bed werd geroepen, had hy reeds lang opgehouden te leven.

Toen deze laet in den avond de familie Harding verliet ontmoette hy eenen vriend aen wien hy het ongeluk verhaelde.

— Het is hier zegde hy, terwyl hy Charlottestraat doortrok, dat de ongelukkige Harding de bedelares ontmoette.

— Alles is zeer wel; uw verhaal is zeer belangryk en hertroerend, maer ik kan my over de waarheid geene rekening geven.

— Ja doch, antwoordde dokter Harrison, ik was op het feest en heb insgelyks het gerucht gehoord.

— Maer hebt gy de bedelares gezien?

— Ah! wat dit betreft, neen!

— Ik zou durven verweeden, dat niemand haer heeft gezien.

Dit was het gesprek van den dokter en zynen vriend, toen zy eenige stappen achter zich hoorden. Zy keerden zich om en bemerkten eene vrouw, die in eenen rooden mantel was gehuld.

— Heb medelyden met de arme bedelares, zegde zy, Martha zal voor u lezen.

Beiden herstelden zich van de ontroering die deze verscheyning hen had veroorzaekt, en gaven de vrouw een almoes.

— Heb dank! heb dank! myne heeren, en met deze woorden verdween Martha.

Dokter Harrison en zyn vriend verhaestenden den stap om Charlottestraat te verlaten.

— Wat zegt gy er van, zegde de dokter.

— Dat men het moet zien, om het te kunnen gelooven, was het antwoord van den vriend.

Maer zegt men, hoe kan het anders zyn, men moet of van de eene of van de andere party geleid worden; wy moeten katolijk of liberaal zyn, het is niet mogelyk van het andere te willen, mits de partyen meester zyn en dat zy moeten bestaan: « uit den schok der gedachten komt het licht » zegt men. Dit zou kunnen eene waarheid wezen indien zy wezentlyk met de algemeene belangen bezorgd, het goede nam en overschillig van waer het komt en gelyk een man van herte, zoo als eenen De Dekker het verstaet, behoort te doen, maer is het zoo? Neen, het goede nemen, zonder inzien van waer het komt, is, zoo leert ons Boniface, *voer geven op zyn eigen vrienden*, daer uit vloeit voort, dat al het goede voorgedragen door de eene party verworpen wordt door de anderen, en zoo heen en weder zonder, de algemeene zaak des volks te raadplegen. Die toestand is onnatuerlyk, vervelend en niet van duer, want hy weegt uitsluitelyk op den burger.

De noodwendigheid van eene groote party in Vlaenderen: De Vlaemsche party, moet van dag tot dag zich meer en meer doen gevoelen. Eene party waer in al de belangen der vlaemsche volken vertegenwoordigd zyn, zonder onderscheid van liberale of katolyken of alle andere benamingen gemaakt om ons te bedriegen, eene party die het hert niet slagtoffert aen den kop, maer die voor tael en zeden, zoo wel als voor de onafhankelykheid, op de baen van vooruitgang en beschaving durft vooruitstreven, en het welzyn van 't algemeene best, boven de bekrompene berekeningen van personen stelt.

In den kring blyven rond draeijen, waer in de partyen de kiezers gewikkeld hebben, is de hand leenen aen een gedeelte der natie, om op het ander gedeelte te drukken, het is de hand leenen aen de ongeloofelyke geldverkwistingen, waarvan den staet, de provincie en de gemeente besturen, om een zoo deerlyk bewys geven, het is met de geest van exploitatie, die de verarming van de burgerklas voor doel heeft, medepligtigen spelen, het is een misdadige onvaderlandsche strekking behulpsaem wezen, die in meer of minder langen tyd het zelfleven der vlaemsche bevolking moet te niet doen, en haer met handen en voeten saem gebonden aen het welgevallen der nieuwe geld aristocratie moet overleveren.

De staetkundige partyen in België hebben niets geërbiedigd, noch gewoonte, noch zeden, noch instellingen, noch vryheid, zy zyn ongedoogzaam en willekeurig, en wegen als bespieters zoo wel op het huishoudelyk als op het openbaer leven. Het volkenregt hebben zy met den voet getreden, zy hebben de konstitutie miskent, de wetten geloochend, het land verraden, de volksmannen doen vermoorden en altyd terugwerkend de vrye ontwikkeling van het verstand in het volk gedwarsboomd: Wie « staetkundige partyen » zegt, zegt verslaving!

In 1848, waren zy het, die heden de zoo gezegde liberalen zyn en zoo veel hypocrisie aen den dag leggen, om de kiezers in het net te krygen, zy waren het die heden terwyl zy, het onderop eens zyn, in het oog van het publiek tegen elkander oppositie maken, lyk de journalen van het gemeentebestuur, heden bezig zyn, om de belastingschuldigen eenen bril van porceelyn op den neus te zetten, in 1848 zeggen wy, waren het die zelfde mannen, heden aen het bewind, die de vlaemsche gewesten aen Frankryk poogden over te leveren.

Vlaemsche kiezers het is aen u, van een zoo rampzaligen toestand te doen eindigen. Men loochend uwe tael! men loochend uw vaderland! uwe dierbaerste belangen worden aen eenige aanhangers opgeofferd, en de verderfelyke fransche geest, sluipst in uwe wooning! zult gy blyven slapen!?

Nog 15 Millioen, betalen! betalen!

Overal waer men den neus in de zaken van het land steekt, onze fransche verlossers, spreken niet anders als van millioenen en putten in den zak der belastingschuldigen als ware het een kleine Californie. Wy zullen fortifikatien hebben tot Antwerpen, welaen leggen maer 40 millioen zonder den Godelyken byval, welke er misschien nog 40 zal aenvoegen. — In België begint men altyd met den helft van de rekening, zoo wel in gemeentebesturen als in den Staat en dan komen de bylagen voor kleine veranderingskens, die het werk zoo zeer zullen verfraeijen, en de sommen zyn verdubbeld zonder dat er iemand aendenkt. — Die mannen kennen dat om ons het leutjen af te persen. Thans zyn zy op den weg om ons nog 15 millioentjen, te doen betalen, want daer wy een groot volk zyn, is het noodig dat wy ook groefkannonnen hebben die, tot Antwerpen op den vyand huone peper zullen geven, dan wanneer geheel het land, zal overrompeld zyn geworden, dat onze huizen zullen geplunderd zyn, onze velden verwoest, den oogst verbrand, den eigendom miskent, onze zoonen vermoord, onze vrouwen en dochters verkracht en dat over de vier millioenen inwoners aen al de gewelderyen, aen al de woeste dronkenschap des overwinners zullen bloot zyn gesteld, dat gansch België aen het wel gevallen van een barbaersche soldaten spel, overgeleverd, der toomloosheid der vuige en onbeschofte driften van het vremde, het woelig tooneel zal wezen, dat de burger, belastingschuldige zal wezen van zyn eige schande; onze kerken en tempels ontheiligd, handel en nyverheid vernietigd, dat aermoede, oneer en verdrukking, over gansch den bodem van het dierbaer Vaderland, zynen doods mantel zal geworpen hebben, dan zal men uit Antwerpen met groefkannonnen schieten naar buiten, onderwyl men van binnen in gerustheid zal leven gelyk te Brussel, zal dansen en springen en de goede tafel houden; met dit onderscheid alleen dat de gazetten ons niet meer alle dagen zullen *au courant*, houden, als Monseigneur de Hertog van Brabant met Madame zyne vrouw van Brussel naar Laeken ryden en visa-versa, als ook of de prinses, des morgens thé of kafé hebben genoten, tydingen zonder welken men moeilijck alle dagen van onze koninglyke h. ogheden zich zou herinneren.

Waerachtig, moet het gebeuren, dat België een zoo groot ongeluk ten deele moet vallen, het tooneel zal eigenaerdig zyn, meer dan eigenaerdig, ja, vier millioenen stemmen die de noodkreet in de wolken zullen doen weergalmen, allen kinderen van den lande, terwyl Rogier, Chazal, franschmannen en andere charlatanen en volksverlossers, achter de muren en vestingen, slechts aen hun eigen behoud denkende, zich zullen verschuilen, en derhalve veel moed zullen toonen daer alwaer er geen noodig is.

Het is wel te verstaen dat de burger, de 40 millioenen, en 15 millioenen zal betalen om, als het uer van ramp za komen, zich als schapen door zwaerd en vuur te laten om-brenge, terwyl die schuldige die te lafhertig zullen wezen, om met het overige van het land het algemeen lot te deelen, al die millioentjen uit den zak der kontribuabelen zullen gespeeld hebben, om zich tegen het gevaer vry te waren: Dus den burger zal de gruwel als hy komt duer betaeld hebben, in klinkende penningen. — Wy zyn toch slim geworden!...

Indien John Bull ons morgen eens kwam zeggen « de Belgen, moeten op carnaval, allen in Piroos verkleed zyn, ministers, het hof, de buracratie, zou er mé beginnen, dan de wetgevende kamers, het senaet, de gouverneurs van provincien, gemeente-raden enz., verders de aanhangers, de gunstelingen, vrienden en neven, daer na de ligt geloovige kortzichtige en onnoozele, en alwie zich niet in eenen Piro zou steken, zouden woelige geesten, oproermakers en flaminganten wezen. Ah! de onafhankelykheid is eene groote zaak: Langs hier de fransche geest, langs daer engelschen *pudding*.

Onze verlossers, weten nogtans in het volk, aen al die anti-nationale ontwerpen een kapitale oorzaak te geven. Men vraegt eenige millioenen, om Antwerpen te versterken, ten einde als de fransche ons komen gelukkig maken, de koninglyke familie, eene vrye schuilplaats te verzorgen op dat de koninglyke familie niet zou gederangeerd worden, op dat de hertogin somtyds niet in de arme van een sergent met dry chevrons zou vallen, zouave of andere; maer om den Hemel toch laet het ons wel ingaen, wat is de koninglyke familie meer dan al andere familie, zy zyn toch maer van vleesch en beenen gelyk wy allen? De koning is niets anders als een mensch, gelyk den armste van de wereld, een vader van familie, die slim genoeg is om zyne kinderen van een ander te doen kweeken, en na al als het land hem dry millioen 's jaers opbrengt, en traktamentjens, paleiskens en meubelkens aen zyne zoonen geeft, het is zeker wel om het land te verdedigen tegen een vreemden aenval, en niet om zich op te sluiten in eene vesting terwyl, geheel het land onder de slagen van den vyand den nek moet buigen.

Maer praetjens zyn geen HANSKENS! Betalen *That is the question!*

DE WELDADIGHEID.

Het valt in onze gedachte niet welkdanige maetschappyn van weldadigheid, — de prétenie van eenen misplacetsten voorzitter daer gelaten, — den verdienden lof te betwisten, voor het goede die men poogt te weeg te brengen, doch het schynt ons, dat het lawyt waer van men die weldaden omringt, bezyden het doel van menschheid, een contrast daersteld, die de goede meening van eene weldaet te stichten zonderling verkeerd doet uitleggen. Wy aenvaerden, hoe gering het nuttige dat er uit voortkomt, ook mooge wezen, ten kosten van dit lawyt zelyen, het bestaan en de werking der *Sans Noms*, als eene zaak van hooge noodwendigheid, en tevens als eene instelling vol van verdiensten.

Een punt dat wy widen opgeklaerd zien, is de onpar tydigheid in het uitdeelen der giften van weldadigheid; daer ontrent zyn de gezegden het niet eens. Voor de eer der maetschappy en de regtzinnigheid van het doel dat zy hoog houdt, zou de waarheid hier aengaende niet twyfelachtig mogen voorkomen.

Zyn de inlichtingen gegrond, dan zou de lydende in zekere voorwaerden moeten geplacetst zyn om aen de mildheid van de gevers te kunnen genieten. Een man, die broodsgebrek heeft met de zynen, zou niet moeten geholpen worden wanneer hy spinder of wever is, men zou hem droog ga weg, antwoorden dat hy zich by de maetschappyn der werklieden moet begeven, dat zy, de Heeren des krings, hun niet helpen kunnen.

Wy twyfelen aen de echtheid van dit gezegde, en zeer gaerne zouden wy de waarheid er willen van weten. De kommissie alleen kan ons die voldoening geven.

In afwachting zullen wy hier aenstippen, dat de maetschappyn der werkendestanden, meer stil en eenvoudig in het goede dat zy bestand zyn, te doen, niet onledig zyn gebleven, en dat de hulp door hun toegereikt aen noodwendige werklieden, niet alleen de winter afwacht, maer het lyden bysprengt als het zich opdoet.

Wy kunnen derhalve zeggen dat de Spinders-Maetschappy, gedurende deze laatste negen maanden rond de 8,800 francs, aen de noodlyden heeft uitbetaeld; de Wevers over de 8,275, en de Werktuigkundigen, in evenredigheid. De Maetschappy der Handwevers, Vuermakers en Machinisten, blyven niet ten achter, als de schreeuw van honger, van weduwen en wezen, en al andere lydende tot hun oor komt. Als wy zeggen dat de poogingen door de verschillige maetschappyn, aengewend om de noodwendige ter hulp te komen, onge-loofelyk zyn, blyven wy in de waarheid.

Maer hoe groot is het verschil der toegerekene hulp? Hier is het de werker, die van zynen magere en afgepersten dagloon, een' werker een' broeder komt helpen, het is geen almoes, het is een regt; hy moet zich niet neerbukken, zich het hoofd ontdekken, en zeggen: « God zal het u loonen » hier mag hy den gever, blank in het oog zien, zyne vriendschap lucht geven en zyn hand in de zyne leggen, hy mag de toegerekene hulp als zyn deel aen het werk, tot zyn huishouden overbrengen, zonder vernedering, zonder te bloezen, van als een bedelaer, — hy die zulken moed tot werken heeft, — aenzien te worden. Hy heeft niet te vreezen dat men den neus in zyn huis zal steken, om te ricken of er somtyds niet wat beenen in den pot zitten, hy heeft geene bevelen te ontvangen, op de wyze dat hy zyn binnen leven moet regelen, zoo niet om het medelyden, ten minsten de hulp der kringen en bureelen van weldadigheid, zich waardig te maken, neen, het zyn niets anders dan Broeders die zich onderling verhelpen in den nood, en vrienden blyven lyk te voren, zonder minachting of achterdocht, maer altyd met gevoel en met harte.

De pennink van het werk aen de «lydende» toegedaen, is slechts geleend, morgen zal hy, die heden deze hulp heeft genoten, aen een anderen lyder, die hulp terug geven, en zoo heen en weder, zoowel dat men zeggen kan, dat het slechts een klein kapitaal is, welke by de Werkers-Maetschappyyen, alle zakken uit en inloopt om tot zynen oorsprong « het werk » terug te keeren.

De giften van hooger hand zyn verlagende almoessen. Wy bekennen nogthans dat zy er noodig zyn, en dat men geen lof genoeg kan toedienen aen de Heeren die er zich mede bekommeren, doch, ware het niet oneindig veel grooter, dat men de Vereeniging van het Werk goed verstondde, en dat wy noch invloed, noch grooten van doen hadden, maer slechts den pennink van het werk, om de bedrukten te helpen?

Werklieden die lyden om gebrek van winst en werk, ofdoor rampen en kwellingen, ziekten en kinderbedden, wat zoudt gy verkiezen? er zyn twee middelen om u te helpen; Eerstens « De pennink ontleend aen het werk; » Tweedens: het almoes. » Hier, het waerme en gevoelige hand uws broeders, welke gy na de hulp nog uwen vriend moogt noemen; daer de styvigheid van den gever, de vorm, de invloed van zynen toestand, de voorwaarde der gift, de gekrenkte vryheid van het huishoudelyk leven, sermoenen en berispingen, zeer dikwils mispaelst, de vernedering van den mensch, de ontkenning zynner waarde, met een woord de verdooving van al de edele gevoelens der ziel die alleen den man in al de wisselvalligheden van het leven, kunnen ondersteunen en doen braveren!

Werklieden! wat zoudt gy verkiezen!... Welnu, gy moet niet kiezen, gy moet u slechts vereenigen! 't is alles.

De Alleenhandel in 1861.

KOLEN. — PAPIER. — GAZ-LICHT.

Een Brusselsch weekblad, de *Sancho*, schetst den alleenhandel, op de volgende wyze:

« In geen een tydvak en by geen een volk, was de tyranie van het kapitaal, de tergende overheersching van den goudklomp, zoo onderdrukkend, en zoo volledig als hier sedert een tien-tal jaren in Belgie (zegt dertig jaar). De vereeniging van het kapitaal, die, wy moeten het bekennen, de nyverheid, heeft uitgebreid en aen den werker nieuwe hulpbronnen geopend, heeft langs eenen anderen kant, de verbruikers aen het welbehagen der nyverheids maetschappyyen bloot gesteld, welke op heden in bezit zyn van den schandaligsten alleenhandel.

De vereeniging der koolmyn maetschappyyen, doet aen den verbruiker, voor de kolen, den prys betalen, gelyk het hen aangenaem is, en zy komt de verkleining der pryzen voor, met aen de verbruiking slechts een betaeld, cyfer van miljoenen hectoliters, kolen af te leveren. De winter is daer, ruw en bitter voor den armen, die verplicht is deze brandstof, met eene kleine kwantiteit te halen, en die het dobbel van den prys moet betalen, als dat zy betaeld zyn door een bankier of welstellenden burger; men vervriest in de schamele wooning van den armen, het kind heeft koude en de moeder zoek het te vergeefs in hare dunne kleeding te verwarmen; maer wat geeft het hun? De grootsche barons der houille kolen, zullen eenige, duizende meer voor hun aendeel trekken en de tapyten en pelteryen verdubbelen, waer van hunne sleden en rytuigen zoo dik behangen zyn.

Onderwyl dat het leenroerig stelsel der koolbazen, op het welzyn weegt van het burger leven, de samenspanning der koopmans van papier, weegt op staatkundige en verstandelyk leven van het volk en tevens op het bestaan der journalen, tydschriften en alle andere kosten van afkondigingen. Beschermd, door douanen-regten die het inkomen, van het vreemd papier, — twintig mael beter, en goedkoopers als het onze verbied, de samenspanning der papierverkoopers, dringt, den verbruiker zyn pryzen, op, en het zou morgen aen die heeren behagen den prys te verdubbelen en nog zonden de journalisten, boekdrukkers, enz., gedwongen zyn de voorwaarden te aenvaerden, of het werk te staken, met eensklaps, de gewoonte der verstand oefeningen van eene gansche bevolking, te onderbreken.

Indien men ons zeide: er is eene stad in Europa, alwaer het gouvernement en het gemeente bestuur, aen eene maetschappyy den alleenhandel van het brood bakken heeft afgestaan, gansch de burgery is verplicht, de pryzen te ondergaan, welke deze maetschappyy goed vindt vast te stellen, zonder inzien van kwaliteit, als wanneer een verbruiker zich beklagt dat de maetschappyy hem bedreigt, hem zonder brood te laten, en daer men in die stad er nog niet toegekomen is, van de maeg af te schaffen dat al de inwooners verplicht zyn het hoofd te bukken, voor deze afschuwelek tyranie van alleenhandel. Maer zou men ons antwoorden, iet dergelyks, is onmogelyk, een dusdanige dwang is walgachtig, geen gouvernement, zou het leven der burgers, aen het welbehagen van zulke schrabzuchtige maetschappyy van kapitalisten bloot stellen, aen hen die zoo onmedoogend de eerste noodwendigheid van het leven zouden exploiteren.

Welnu, men bedriegt zich, niet voor het brood, waeraen het kapitaal niet heeft durven roeren, om dat het gesidderd heeft van zich een dag hoofd aen hoofd te vinden met de regtveerdigheid van het volk, welke zyne galgen heeft aen iederen hoek van de straet, en die gedwongen door de schreeuw van den honger, een dag der theorien van het socialismus, tot het brutaal gebruik zynner hevigste omverwerpende stelsels, zou overgaen. Het is die vrees alleen die de vereeniging der kapitalen belet heeft, de magen des volks te exploiteren, even gelyk al wat anders.

En voor het gazlicht? In eene luchtgesteldheid, gelyk by ons, alwaer eene duistere en dampachtige atmosfeer, zeer dikwils het licht der zon, gedurende acht maenden onderschept, de nacht begint voor ons om vyf uren 's avonds, toen dat een merkelyk deel van handelszaken, van verlustingen, en dat werken van alle slach de hulp vragen der kunst, om het daglicht te vervangen, wat zou men zeggen van een gouvernement of een gemeente-bestuur die aen eene maetschappyy den alleenhandel der stads-verlichting zou afstaan? die de burgery, hunne belangen, hunne handelszaken, hunne zekerheid en hunne gewoonte, aen het welgevallen eener maetschappyy zou overleveren, welke sterk door dien alleenhandel, alle dagen aangroeit, in trotsheid en hebzucht en aen al de reklamen der verbruikers antwoord met de bedreiging van hun het licht te ontnemen.

Er gaen geene dagen voorby, dat de journalen niet eene of meer klagten in houden over de slechte kwaliteit van het gaz-licht, tegelyk van de werktuigen gebezigd om de verbruiking van dit licht vaststellen, als zoo wel als de toestelselen en het laet in den avond om welk dit gaz-licht hun toekomt. Welnu! op alle die regtveerdige aanklagten, gegrond op de getuigenis van twintig personen, wat antwoord de maetschappyy der gaz? Niets! of een enkel woord: « Wanneer gy ons nog langer lastig valt, zullen wy de buis doen afkappen. »

De administratie van de gaz, is de Souvereine meesteresse van alles, zy handelt en gaet, zonder kontrol, en gelyk het met zyn behagen overeenkomt, wegens en tegen alles. Zy antwoord, aen de klagten der geabonneerde « met hen aen de deur te zetten en hen te bedreigen, door zyne groote slotreden: *De ontneming van het licht*. Zy handelt met een onbepaald vermogen, en in vol hertelyk genot, van zynen hoogmoed; de burgers van hunnen kant zyn hun met handen en voeten saemgebonden overgeleverd en hunne klagten doen by de beambten de schouders ophalen: « Wy hebben er anderen gehoord, zeggen zy. »

De stad Brussel, heeft met de kompagnie een nieuw kontrakt aengegaen; dit kontrakt levert alweer de burgery, voor een groot getal jaren, zonder verder regt, zonder verzekering, aen die alleenhandelaers over, die op het algemeen kapitaal der menigte eene schandalige, een ongehoorde schatting ligten.

Te Parys, is de administratie van het gazlicht gehouden, gratis, geheel de stad te verlichten, welke ook, de ontwikkeling en vermeerdering der lichten op de openbare plaatsen moogten vereischen.

Onder het gewigt van eenen dergelyken last, de administratie betaeld nog aen hare aktionnarissen, ongelooflyke dividenden, dat men dan eens rekenen hoe veel de kompagnie te Brussel moet winnen, alwaer het gemeente-bestuur voor de verlichting der straten, zoo grooten sommen uitbetaeld?

De aktionnarissen der gaz in Brussel zyn, zegt men, hooge magtige landheeren, die hun aendeel in de belasting hebben, door de inwooners aen den alleenhandel dier administratie betaeld, zoo dan, wy zullen in eenen anderen artikel nazien in hoe ver de stad Brussel by dit leonynsch verdrag, die het verslaeft en dupen maekt dier grootsche Barons van den Alambiek, verbonden is. »

Zou men niet zeggen dat dit artikel voor Gent is geschreven, hier dat den alleenhandel van die exploitatie zoo tergend en vervelend is. Het is hier niet voldoende zelfs dat de gemeente groote sommen betaeld, voor het verlichten der stad, en het verdrag tusschen eenige mannen, ondanks den wensch der bevolking, met de kompagnie van den *Continent*, voor dertig nieuwe jaren heeft hersloten, maer daerby is er nog niet ingezien dat, by hellen donker, de verlichting der straten moeten plaats hebben, vergetelheid die de stad van Artevelde, by zekere omstandigheden somtyds herschept in eenen volledigen dolhof.

Daerby hebben wy nog het voordeel, schoen de oktrooiregten de pryzen der grondstoffen, merkelyk verminderd hebben, altyd den zelfden prys te mogen betalen gelyk te voren. Heeft men in Brussel 50 cent. afgelegd, dat is geene reden om het zelfde te doen in Gent. In Gent mag men de kontribubelen op den neus pissen, als het maer in den liberalen zin is; men mag ze aflossen! voor badauds houden! en als zy niet zeggen: dank u, altyd mag het bestuur verzekerd wezen, van hunne tevredenheid voor zooveel, wel te verstaen, als er van wege onze verlossers altyd een weinig *fransquillonnerie* mede bemoeit is.

REGT VOOR DE VUIST.

Het verschynen van het *Werkverbond*, in een ver-groot formaet, heeft deszelfs vyanden en tegenstrevers in opschudding gebragt. Lang hebben zy aen het blyven bestaen getwyfeld en wy verklaren het ronduit, velen waren reeds verwonderd, omdat het een jaer duerde. Maer nu stygt hunne verwondering ten top en zy rigten zich de woorden « hoe is het mogelyk? » toe.

Inderdaed het *Werkverbond* is het eenigste blad dat regtstreeksch uit het volk komt, om deszelfs belangen en regten, welke maer al te lang miskend waren, te verdedigen, en zy die een komiteit en eene goudmyn, voor hun bestaen, ter hunne beschikking moeten hebben, schynen niet te kunnen verstaen hoe den penning van den werker tot eene dergelyke onderneming kan voldoende zyn.

Maer is die verwondering, wel opregt? is dat geen dekmantel om eene zekere vrees te verbergen. Wy zouden het niet durven ontkennen, en zie hier waerom:

Zy weten dat het *Werkverbond* beletten zal, dat zy het volk door hunne partyzucht tot een werktuig maken kunnen en dat het de burgery tot eene stem zal dienen die beletten zal dat men het zand in de oogen werpe om mannen te doen kiezen die meer hunne eigen belangen dan die des volks verdedigen! Zy weten dat het volk met «het *Werkverbond*» ook een oordje in het schotelken wil leggen en dat het eers zelf wil zien hoe het met zyne zaken staet en of al deze vergulde pillen, dien men het opdisch niet vergiftigd zyn.

Zy weten dat het *Werkverbond* het volk, de neeringdoende burgery vertegenwoordigd, en dat het hun in den weg zal staen om zoo maer gerust naer goeddunken te handelen. Dit is wat zy weten en dat de oorzaak van hunne vrees en gramschap is, doch niets zal ons van den weg die wy ingeslagen zyn doen afwyken en dit is: *Winst in evenredigheid van den arbeid en regt voor de vuist*.

Om het even wy zyn geene der twee staets-partyen verkleefd; wy beoogen anders niet dan het goede en, ondanks de ongehoorde poogingen die men aenwend, zullen wy steeds voorts blyven werken tot het welzyn en het nut van den werker en den burger, die zeer wel weet dat de hedendaegsche strekking eene fransche centralisatie is, die zyne belangen krenkt, en dat de eenige reden in *Vlaenderen Vlaemsch*, de eenige party is die wy met hart en ziel aenkleven.

Smeekschrift van een engelsche landbouwer aen zynen engelschen landheer.

De engelsche boer ondergetoekend, vertoont zeer eerbiediglyk aen zyne Excellentie, als volgt:

« Dat de smeeker zich veroorloft heeft de vryheid te nemen (wil het hem vergeven) eenen oogslag in de stallen zynr Excellentie te wagen (zonder een enkele misdadige gedachte, wel te verstand, want voor zyne plaats in den Hemel te winnen zou hy geen strooitjen zonder toestemming anraken), hy heeft gezien, dat wanneer er ergens, bekommering en ongeloofelyke zorg is aangewend wegens de vierpooters, als dat het wel in de stalling is van zyn Excellentie voorzeid.

» Dat de residentie in welke zyne hoogheid, zoo menschielievend zyne peerden huisvest, wel gebouwen is, droog, wel verlucht en goed gekassyd, en bestig voorzien van water, dat het wegloopen der pisse volmaekt is, het licht goed verdeeld en dat het schepsel die in eene dergelyke wooning niet te vreden zou wezen niets anders dan een beest kan zyn.

» Dat de voorzorg voor de gezondheid, en het noodzakelyk comfort der peerden van zyne Excellentie, aen den petitionaris, over-voldoende schynen, en hem verzekeren dat die edele dieren aldaer moeten gelukkig zyn, en altyd gereed moeten zyn, en toegedaen om, alle soorten van werken nit te oefenen, welke zyn Excellentie het behaegt hun op te leggen.

» Dat tegenover van het geen er bestaet in zyne armzalige wooning, dat er voor de peerden van zyne Hoogheid by-zondere plaatsen bestaen, in derwyze dat elk zyne plek heeft alwaer zy gerust kunnen neerliggen en slapen, zonder zich onderling te moeten verstooren.

» Dat de smeeker, van zyne Hoogheid, de goedheid der ziel kennende, welke zich vertoonen, in de voorzorg genomen voor edele viervoeters, alsmede in duizende andere dingen, zonder dat ik nog spreke van het wyf van zyn Excellentie en zyne jonge freulen of ladies, (aen wie ik te samen een goed en zalig nieuwjaar wensch) — dat hy de vryheid neme, te gelooven, dat zyn Excellentie, geene kennis moet hebben, van het hutteken dat hem, de boer, tot wooning verstrekt: het is slecht gebouwen, vochtig, weinig lucht, onnuttig bevoeld en onverdragelyk koud in den winter, den eenigen middel voor den bewooner, van eenige warmte te behouden, en niet van verstyving om te komen, is van allen onder elkander teslapen: de volwassen en kleine kinderen, meisjes en jongens, in eene en dezelfde kamer alwaer wy den helft vergiftigd zyn, door de bedorvene lucht, enz, dit, om niets meer te zeggen, dat de uwe Excellentie somtyds zou kunnen, in zyn bedde steken.

» Zoo dan, de petitionaris, voor zich zelven, voor zyne vrouw, en voor zyne kinderen, — vier die alreede groot, vyf die minder zyn, — wy vragen, met welgevoegdheid en op de beleefde wyze van ons ook in diervoeg als peerden te willen behandelen en zy verzekeren uwe Hoogheid, van voor hem te werken en te slapen, zoo veel als het mogelyk is. »

Was dezen brief die zoo geweldig het lyden en de naektheid der armoede in dit zoo hoog beroemde Engeland blootlegt, voor België en in België geschreven, door de hand van een werkman aan een dier geld-Excellentien, toegezonden wat zou er moeten aan veranderd worden??? Geen enkel spelle puntjen.

Stads-Nieuws.

HULP!!!! HULP!!!!

Al de nieuwsbladen der stad schreven in hun nummer van donderdag dat de heeren Callebaut en Devulder een lied *Hulp!!!* getiteld, binnen weinige dagen ten voordeele van den noodlydende, gingen laten uitkomen.

Weeral schryvers die den naam van den armen leenen om er zich eene in de kunstwereld te maken. Zou men niet zeggen dat het uitgeven van een romance of een lied met honderde franken winst geeft.

Helaes! Alhoewel men weet dat er aen dergelyke uitgevingen geen centien over is, toch neemt men den noodlydende voor voorwendsel om zynen naam als menschlievend hert op een stuk papier gedrukt te zien.

Maer de *Journal*, *Echo*, *Stad Gent*, heeft wel om de personen die eenen groenen frak, eene vrouwenmuts, portretten en gekleurde hemdens aen den hongerlydende hebben gegeven, geroepen, waerom zouden zy ook om *Hulp!!!* niet roepen.

Wy lezen in den *Beurzen Courant*, dat het gemeentebestuur, in de nyverheids-gestichten de werktuigen heeft in oogenschouw genomen of nagezien, 'tis om het even.

Wat wilt dat zeggen, de werktuigen nazien? Een «nazien» zoo in algemeene woorden wordt aengeduid, heeft ons een weinig den schyn van slechts een afgeleid bezoek en een soort van wandeling door de ateliers van het werkhuis. Dit soort van «nazien» gebeurt al gheel aerdig. De man die met dit nazien gelast is, vergezelt van de heer of bediende van het gesticht, in gevolgen het karakter van den toezinder, wandelt door de zalen, kykt met overhoedschen blik, hangt uitsluitelyk aen den coup-d'œil, of ensemble, en knikt op al de nitleggingen hem gegeven, dan wanneer hy geene enkele dier uitleggingen heeft begrepen; en alles is «nagezien»... ende dat nog wel zonder opmerkingen. Wat valt er dan te zeggen van dit etablissement? of het in order is?

Indien het genoeg is van te zeggen, «wy hebben het nagezien», en dat men daarmede de gevaren kon voorkomen, de taek zou niet moeilijck wezen, maer nazien en nazien! welk een verschil?

In het toekomende nummer, zullen wy de middelen opgeven om het onderzoek op de werktuigen in de nyverheids-gestichten, met vrucht te verwezentlyken, en ten minsten op die wyze de zware verantwoordelykheid te dekken dergenen welke met die gewigtige zending van «nazien» bekleed zyn.

Een jongen met naam Severius Malago, is in het vlasfabriekken van mynheer Boone, buiten de Brusselsche poort, zynen arm afgedraeid — Wanneer zal het goevernement in zyne vaderlyke zorg, middelen nemen om zulke schrikkelijcke rampen voor te komen. In Vrankryk zou er, diessaengende een enquest plaats nemen, in België?... laet passeren of men stremt den aengroeienden voorspoed.

In dit zelfde fabriekken zegt men, is de zuster van bovengemelde ongelukkigen over eenigen tyd hare twee vingeren afgedraeid?

Men zegt nog, dat voor eenige dagen een meisje, door en door den planchet vallende, met hare armen te open aen de schouders is blyven hangen, en dat zonder dit gelukkig geval, de sukkeles, te midden den haek der wielen zou gestort zyn? Men sidert by het aendenken dier morzeling.

Als de voordgang der nyverheid het toelaet, ons verzoek ware, dat simpel affairken eens na te zien.

Na al de toeren welke M. Rogier, de aen de neus der Vlamingen gespeeld heeft, hebben wy nog geen enkelen te gmoet gekomen, die den geest van verfransching zoo onbewimpeld bloot legt, als de antwoord aen de heer De Naeyer gegeven, over het gebruiken van het Vlaemsch op den zelfden voet van het fransch, in de leergang der humaniteiten.

De onbeschaemde kabinets-heer heeft gezegd: 1 Argument: Het Vlaemsch is in 't middenbaer onderwys, dat is voldoende; het mag alle jaren meedingen naer prys; 2de: men zou in den jury leden moeten steken, die vlaemsch kennen, en dat is een overdrevene en onnitvoerbare eisch; 3de: de vlaemsche provincien hebben liever voor professors van rhetorika, Franschmans of Walen, dan vlaemsche professors!!! 4de: men zou professors van rhetorika moeten benoemen die fransch en vlaemsch kennen, en — dit is onmogelyk.

Kan men geen eersten minister zyn, zonder te liegen!

«Het strenge winterweder berooft niet alleenlyk de meeste onzer werkmans-familien van hunne dagelyksche winst, maer doet hen nog de verschrikkelijcke pyningingen van koude en ellende verduren. Een groot getal dezer ongelukkigen, nauwelyks met eenige lompen bedekt, brengen den nacht door zonder zich tegen de koude te kunnen beschutten.

«Gryzaerds!... kinderen!... liggen op kond strooi na eenen dag zonder voedsel en vuer te hebben gekwynd.

«Hebt gy deze droeve en schrikkelijcke worden, in de Engelsche dagbladen gelezen, zal men vragen. Is het eene schets van de geweldige armoede die men te Londen, voor het oog heeft? Neen, lezers, hoe afschuwelyk dit tooneel moog wezen en hoe waerdig het is van den toestand der lydende in dit groote koningryk af te schilderen. Wy hebben het nogtans in de engelsche dagbladen niet opgeno-

men. Het is hier in Gent, in de tweede stad van België, dat die vraeloepende ellende, word afgeschetst en neergeschreven. Het is de menschlievende kring der *Zonder Naem, niet zonder Hert*, die sidderende onder de waerheid van eenen zoo, rampvallen toestand by de mindere klassen, die schreeuw van wanhoop heeft uitgelaten, zoo zielroerend zoo bekommerend. Wat zal de gemeente, wat zal de provincie, wat zal de staet, die denken dat het onder hen, al suiker en zeem is, daer van zeggen. Ah! onze verlossers, hebben het zoo wel, zy zitten met de voeten op den kachel, laet hun in vrede, en roept: Leve de Koning!

Is de heer Neyt, als volksvertegenwoordiger, benevens mynheer Camille de Bast en veel anderen, weinig geschikt om de hoofdstad van Vlaenderen te vertegenwoordigen, en staet het derhalve aen de openbare denkwyze vry, deze heer als politiek man, over den hekel te halen, doch altyd zyn wy verplicht van als persoon in de edele gevoelens van menschheid, waervan de proeven echt zyn, de man te erkennen die het hart op de regte plaats heeft, en die voor hetgeen er aen onze kennis is gekomen, alreeds aen zoo veel lyden, eene verborgene, maer milde hand heeft toegereken.

Wy willen hier den schyn niet hebben van de gratie van iemand natejagen, maer ook het goede niet verzwigen, als het los is van dat charlatanismus, welke het trompet der ruchtbaerheid zoekt.

De heer Neyt, heeft de gepasseerde week een geheel huishouden, uit de doodsklauwen van den honger getrokken.

Een man op het ziekbed, zonder deksel en schier uitgeleefd, zes kinderen, waarvan het oudste 13 jaren, verkeerden in den ermbaermlyksten toestand, en niemand kende die eerlyke armoede. Het gebrek aen alles, welke men eerst op de verwilderde blikken der kleinen ontdekten, deed aen de bureu vermoedens van den ellendigen toestand dezes huisgezins opvatten. De heer Neyt werd er van onderdrikt, 't was genoeg.

Dit bewyst dat de heer Neyt, beter kan gevoelen als praten, is hy niet gelyk veel anderen *advokaet* van het volk met de woorden, hy is het met het hart voor den armen noodwendige, en wy houden het met dezen laetsten, want gelyk men in Brussel zegt «klappen zyn geen ooden.» Dat onze verlossers, wat miu hielden van veel klappery en meer aen de wezentlyke belangen van al de standen, de byzondere personen zouden wat min hunne beurs, tot het verzachten der lydende moeten openen.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 24 tot 30 january.

Tusschen: Hendrik Maguin, 25 jaren, zonder beroep, met Gabriella Dammekens, 29 jaren, kleermaekster, beiden S. Pietersplein.
August Aereus, 50 jaren, mekanicien, schoenlappersstraat, met Maria van der Haeghen, 46 jaren, zonder beroep, Urzulinanstraat.
Arsenus Stas, 53 jaren, dienstknecht, met Virginia Vergaert, 53 jaren, winkelierster, beiden Ketelvest.
Frans Jaquart, 25 jaren, zonder beroep, S. Pietersnieuwstraat, met Malvina Gheers, 25 jaren, zonder beroep, Hoogpoort.
August Capitaine, zonder beroep, kleine Bellevuestraat, met Johanna Eykens, id, Savaenstraat.

Leo Colens, 26 jaren, zonder beroep, Bestormstraat, met Maria Thionpont, buiten de Kortryksche poort.
Hendrik van den Hoeck, 42 jaren, fotograf, brabantdam, met Jozefina Bert, 23 jaren, kleermaekster, Kerrestraat.

Pieter Verhoest, 29 jaren, smid, Ottogracht, met Stefania Lengle, 21 jaren, zonder beroep, Keizerstraat.

Serlinus Vervondel, 28 jaren, daglooner, Ledeborg, met Serina Segers, 25 jaren, fabriekwerker, Huidvetterstraat.

Jan Riddell, 25 jaren, fabriekwerker, met Marie van Paemel, 21 jaren, fabriekwerker, beiden Rogierstraat.

Domaine de Wever, 37 jaren, koetsier, Koeistraet, met Ursula Delmot, 28 jaren, keukemeid, Keizerkarelstraat.

Pieter Verdonck, 24 jaren, yzerdraaijer, Roygem, met Isabella Hartman, 51 jaren, naeister, Groenstraat.

Jan Roelant, 50 jaren, schynwerker, Brabantstraat, met Blondina Haeck, 29 jaren, 29 jaren, dienstmeid, Violettenstraat.

Leonardus Ghyselsinck, 51 jaren, hovenier, te Meirelbeke, met Apollonia Procureur, 40 jaren, dienstmeid, S. Salvatorstraat.

Eduard Coppens, 58 jaren, serjant by het 9^e linie-regement te Gent, met Rosalia Scharre, 25 jaren, kantwerkster, S. Amandstraat.

Dominikus de Schryver, 47 jaren, wever, met Barbara van den Abele, 50 jaren, dienstmeid, beiden lange Wyngaerdstraat.

Hendrik Ruys, 28 jaren, asphaltlegger, hoogstraat, met Joanna de Wette, 16 jaren, naeister, Nieuwe Wandeling.

Eduardus Brosse, 51 jaren, huidevetter, buiten de Antwerpsche poort, met Maria Castele, 41 jaren, waschter, Viisschery.

Antonius Quick, 28 jaren, fabriekwerker, met Dorothea Tirryn, 28 jaren, kantwerkster, beiden Kleinen huidevettershoek.

Ivo de Sitter, 26 j., kleermaeker, Brabantstraat, met Mathilda Conreux, 19 jaren, fabriekwerkst., Leopoldstr.

Jan Meert, 26 j., fabriekw., heuvelplaats, met Clemencia Francet, 23 jaren, fabriekw., Geuzenberg.

Jakobus van Dinant, 50 j., fabriekw., Chaitreuzestraet, met henderika Hye, 21 j., fabriekw., Kerkstr.

Alexander Lemmens, 45 j., leertouwer, met Catharina Angellis, 41 j., kantwerkster, beiden Geuzenberg.

Judokus van de Putte, 40 j., rytuigmaker, met Francisca Blomme, 24 j., fabriekw., beiden Brugschen steenweg.

Adolf de Suereck, 28 j., kanslager, Palingstr., met Josefina van Damme, 50 j., fabriekw., S. Antoniuskai.

Francis Castrickx, 24 j., fabriekw., met Clemencia Brunswyk, 21 jaren, fabriekw., beiden Meulenaerstr.

Jozel Cuviss, 54 j., daglooner, lange Bogaertstr., met Virginia Dilman, 50 j., fabriekw., Geuzenberg.

Jan Cuviss, 53 jaren, daglooner, met Anna Stampaert, 51 j., zonder beroep, beide korte Bogaertstraat.

Sterfgevallen van 26 january tot 1 february.

Jakob Vermeulen, 72 j., zonder bedryf, Koorbloemstr.

Marcelin Braeckener, 75 j., zonder bedryf, Coupure.

hilarius Chabot, 25 j., soldat der genie, hospitaal.

Maria de Winne, 75 j., weduwe Braeckelaere, S. Antonius-kai.

Francis Ingheles, 70 j., kopergieter, Kanonikstr.

Anna de Noo, 60 j., religieuse, S. Antoniuskai.

Scholastica Merekaert, 57 j., zonder bed., hnit. de Antw. poort.

Leonardus Messine, 50 j., spinner, Coupure.

Maria Van Reckhem, 73 j., kantwerk., Kuiperstr.

Aria Gilot, 27 j., vr. van Devulder, Oud-Kasteel.

Geboorten van 26 january tot 2 february.

Van het mannelyk geslacht 46) Totaal 96.
Van het vrouwelyk geslacht 50)

56 Kinderen onder de 7 jaren.

MERKTEN.

REGERING VAN GENT.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

Per hektoliter	18 january.	1 february.
Witte tarwe	22 85 a — —	22 50 a — —
Roode id.	25 9 a — —	25 15 a — —
Rogge	14 64 a — —	14 77 a — —
Geerst	— a — —	— a — —
Boekweit	16 87 a — —	— a — —
Haver	9 78 a — —	10 10 a — —
Aerdappelen, 100 k.	10 50 a — —	10 50 a — —

BROODZETTING.

Van den 1 om in te gaen den 3 February.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 38
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 50
1 Kilo rogge.	» 0 20

ANNONCES.

VOORNAEMSTE VERKOOPINGEN.

Van Roerende Goederen, welke deze loopende weke Publiek zullen Verkogt worden.

Maendag 4 Februarx 1861, op gewoone ure, ten sterfhuize van M. *Vespasian de Wilde*, Hoogstraat, 93, te Gent, publieke Verkoopung van onderscheidene Meubelen, Pendule, Spiegels, Porcelein, enz. Draeibanken, Winkelgerief, Steekwagen, enz. door FERD. VERHULST.

Donderdag 7 February 1861, op gewoone ure, in de Verkoopzael St. Josrishof, Hoogpoort, door sterfgeval, publieke Verkoopung van circa veertig fransche Spiegels, nagelaten door M. *Dankengny*, door FERD. VERHULST.

TEN VOORDEELE

DER

NOODLYDENDE WEVERS HUISHOUDENS.

Zondag 3 February 1861, om 5 ure, zal er in den Estaminet St. *Jacobs*, op de kleine Botermerkt, te Gent, een aengenaem avondstond gegeven worden door de Maetschappy *De Logte Gentenaers*, bestaende uit:

- 1 Eene schoone oefening der *Edle Wapenen*.
- 2 Eene luisterlyke *Dansparty*.
- 3 Eene geestryke en koddige *Pantomime*.

Elk zeg het voort.

BERIGT.

De Maetschappy der HUISCHILDERS, is nu gevestigd op den Reep, in den Estaminet: *DE KROON*. Alle de geenen die er willen deel van nemen, als Leden, zyn verzocht van zich te komen aengeven, alle laetste Zondagen van ieder Maend, om dry ure namiddag, of om 8 ure des avonds, onverschillig op welke andere dagen. *De Voorz.* MASSIN.

BERIGT.

In den Estaminet het VISSCHERSHUIS, 173, buiten de Keizerpoort, by *CH. AVERMAETE*, zyn dagelyks te bekomen alle sorten van *Gebakken- en Ingeleiden Visch, Gestofden Paling*, enz. Alles aen zeer gematigde Pryszen.

Hy beveelt zich in de gunst van een ieder.

GERAERD SPELIERS EN VAN MULDER

Hebben de eer het publiek te verwittigen dat zy alle Zondagen *LESSEN* zullen geven, in de *Algemeene Wapenhandel*, in het lokaal *La Bonne Espérance*, kleine Vleeschhuistege, 3, by *Ch. Van Audenaerde*. ZEG HET VOORDS.

INSCHRYVING VOOR ZIEKEBEURS.

By *DE CLERC*, in de *Dry Zwactjens*, buiten de Brugschepoort, schryft men in voor de Ziekebeurs aldaer gevestigd op eersten Zondag van January 1861, van 3 tot 5 ure namiddag, en vervolgens alle eerste Zondagen der volgende maenden op zelfde uer. Elk zegge het voorts.

JAN GEVAERT,

Vleeschhouwer, Bellevuestraat, 4, te Gent.

Heeft de eer publiek kenbaer te maken, dat er by hem te bekomen is eerste kwaliteit *Rund- en Kalfvleesch* aen **Fr. 1-38, 1-20 en 1-10 den kilo.**

F BOGAERTS, Drukker, Pré-aux-Clères, by het Groot Vleeschhuis.